

Foto van de zorg voor jeugdigen Academische Werkplaats Jeugd C4Youth

Wat is het?

Een onderzoek in de provincie Groningen naar welke jeugdigen met gedragsmatige en emotionele problemen (en hun ouders) welke zorg krijgen.

Aanleiding

Het onderzoek wilde meer inzicht geven in de bestaande situatie in de provincie. Er was geen zicht op hoeveel kinderen en jongeren zich waar in zorg bevonden, wat hun problemen waren en hoe zij het deden. Deze gegevens waren belangrijk om de transitie in de provincie Groningen goed te kunnen uitvoeren.

Het onderzoek

Het onderzoek heeft betrekking op jeugdigen in de provincie Groningen in de leeftijd van 0 tot en met 23 jaar, die tussen 1 juni 2011 en 1 juni 2012 in aanraking zijn geweest met dan wel gebruik hebben gemaakt van zorg bij één van dertien Groningse organisaties binnen de jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg, jeugd-ggz, gesloten/ justitiële zorg, thuiszorg, huisartsenzorg en maatschappelijk werk. Dit kunnen zowel nieuwe cliënten zijn als cliënten die al voor 1 juni 2011 bij de instelling waren aangemeld.

Binnen het onderzoek werden 3 informatiebronnen gebruikt, namelijk: de cliëntregistratiebestanden van de 13 organisaties, aanvullende digitale vragenlijsten bij thuiszorginstellingen, en de TakeCare-T1 data. Dit laatstgenoemde bestand betreft de eerste meting (T1) van het longitudinale TakeCare-onderzoek, die verzameld zijn in de periode tussen 1 juni 2011 en 1 juni 2012. Het totale onderzoek heeft betrekking op 34.945 jeugdigen tussen 0 en 23 jaar.

Resultaten

In totaal krijgt 20% van de kinderen en jeugdigen een vorm van psychosociale hulp. Het betreft meer jongens (57,8%) dan meisjes (42,2%). De plek van aanmelding blijkt een aanzienlijke rol te spelen bij de zorg die een Groningse jeugdige uiteindelijk krijgt. Komt iemand via Bureau Jeugdzorg binnen dan wordt hij of zij vaak verwezen naar de geïndiceerde jeugdzorg (63%). Komt iemand via de huisarts binnen dan is de kans groot dat hij of zij bij de jeugd-GGZ terecht komt (90,6%).

Het grootste deel van de jeugdigen krijgt licht pedagogische hulp, gevolgd door ambulante zorg (samen ruim 96%). Een klein deel ontvangt dagbehandeling, pleegzorg, residentiële zorg of gesloten/ justitiële jeugdzorg (samen ruim 3%).

Jeugdigen die zorg ontvangen bij de kinder- en jeugdpsychiatrie (jeugd-GGZ) scoren hoger op emotionele problemen en problemen met leeftijdsgenoten vergeleken met jeugdigen die andere typen zorg ontvangen. Jeugdigen die geïndiceerde jeugdzorg krijgen, scoren hoger op gedragsproblemen. Jeugdigen die licht pedagogische hulp krijgen laten het meeste pro-sociaal gedrag zien en scoren lager op hyperactiviteit.

Van de jongeren in de jeugdzorg heeft 88% te maken met één of meer risicofactoren: armoede, eenoudergezin, laag opgeleide ouders of een allochtone herkomst. Jeugdigen die hulp van de jeugd-GGZ krijgen hebben minder risicofactoren (vooral een laag inkomen en eenoudergezin), maar nog steeds veel meer dan jeugdigen die geen hulp nodig hebben.

Toepassing en toekomst

Praktijk

De uitkomsten van het onderzoek zijn beschreven in de beleidsnota 'Contouren Jeugdstelsel Groningen 2015–2018' en hebben bijgedragen aan de uitwerking van het 'Groninger Functioneel model', de basis voor de inrichting van het nieuwe Groninger stelsel van jeugdzorg. Het model heeft 3 niveaus: (1) het gewone opgroeien en opvoeden, (2) ondersteunen van opgroeien en (3) opvoeden, opvoeden en opgroeien met intensieve ondersteuning en zorg.

Opleidingen

Op basis van het onderzoek werd een feitenblad en bijbehorend filmpje gemaakt ('blended learning') dat wordt gebruikt als onderwijsmateriaal om aanleiding en doelstellingen van de transitie en transformatie van de jeugdzorg uit te leggen aan studenten die in de toekomst een rol gaan vervullen als professional of beleidsmedewerker in de zorg voor jeugd. Het betreft studenten van de Bachelor- en Masteropleidingen van de Academie voor Sociale Studies (SASS) van de Hanzehogeschool Groningen. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van een zogenaamde 'SharePoint site'. Dit is een digitale ruimte op het interne systeem van de Hanzehogeschool, waar materiaal over/voor een bepaald vak of programma staat, met een apart deel voor studenten en docenten.

Beleid

De resultaten zijn gebruikt bij het maken van een beleidsnota voor het traject 'Transformatie Jeugdzorg Groningen (TJZG)'. De diverse praktijkorganisaties werken in dit traject projectmatig samen met de Groningse gemeenten aan de (her)inrichting van het jeugdstelsel. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de beleidsnota 'Contouren van het Groninger Jeugdstelsel' (februari 2014), met hierin het zogenaamde 'Groninger Functioneel model'. Dit model vormt de basis voor de inrichting van het nieuwe jeugdstelsel in de provincie Groningen. De onderzoeksprojecten van C4Youth 2.0 zijn gericht op het versterken en doorontwikkelen van onderdelen van dit model. Sinds 2015 kopen de Groninger gemeenten de jeugdhulp gezamenlijk in via de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG).

Onderzoek

In C4Youth 2.0 – het vervolg op de werkplaats – wordt van 2015-2019 verder gewerkt aan het nieuwe jeugdstelsel met behulp van 3 met elkaar samenhangende projecten:

- 1 'Versterken basisondersteuning'; het versterken van de kwaliteit van de lokale basisondersteuning rondom het gewone opvoeden en opgroeien in 23 gemeenten in de provincie Groningen.
- 2 'Doorontwikkeling Expertpool'; het doorontwikkelen en versterken van een provinciebrede expertpool en negen regionale expertteams. De expertpool biedt advies, consultatie en diagnostiek.
- 3 'Monitoring transformatie zorg voor Jeugd': het ontwikkelen en toepassen van indicatoren voor het monitoren van de basisondersteuning en de expertpool, om verbeterpunten in kaart te brengen.

De basis van C4Youth 2.0 is een stevig samenwerkingsverband van gemeenten, praktijkorganisaties en kennisinstellingen. Er wordt voortgebouwd op de ervaringen van C4Youth en optimaal gebruik gemaakt van elkaars kennis en expertise: samenwerken in leren en verbeteren.

Projectgegevens

Titel TakeCare Provincie Groningen.
Een onderzoek naar kenmerken van jeugdigen en hun ouders in relatie tot de geboden zorg
Uitvoering door Academische Werkplaats C4Youth

Contactgegevens

Lucienne van Eijk
l.m.van.eijk@umcg.nl
06 48 14 10 63 / 050 363 87 17

augustus 2017

Producten en publicaties

- www.c4youth.nl
- Interviewreeks ZonMw 'Er ontstaat een leercyclus'
- Beleidsnota's via [Bibliotheek RIGG](http://BibliotheekRIGG)